

לעילוי נשמת
הרב חפץ בן אסתר זצ"ל

בס"ד

כסלו התשפ"ו
מפטיר **ויברח יעקב** (הושע יב יג) א
ועמי תלואים (הושע יא ז) ס

פרשת ויצא

עלון חידושי תורה ופרפראות על **פרשת השבוע** בענייניא דיומא ממפרשי ומדרשי חז"ל
בפרשת ויצא 148 פסוקים = **אם הבנים**, **בואי כלה בואי כלה**
מושיבי עקרת הבית **אם הבנים שמחה** **הללו י-ה**. (תהלים קיג ט)

סגולת שעה התשיעית ביום התשיעי בחודש התשיעי

ט' כסלו [וכן ט' סיון] בשעה התשיעית בצהריים ידוע לזמן המסוגל לששון ולשמחה, לישועה ולהצלחה, ובאותה שעה נפתחים שערי שמים ונשפע שפע לכל עם ישראל. (ברית מנוחה) ועל מי שנולד בו אמרו חז"ל כי עולה למלוכה, אבל גם מי שמתפלל בו זוכה לדברים הרבה. נוהגים לקרוא בו פרקי תהלים בכל שנה ושנה. (אוצר הסגולות)

כתב הרב חיים ויטאל בהקדמתו לשער ההקדמות וגם בהקדמה לספרו עץ חיים: 'בעניני ספרי הקבלה האמיתיים הנמצאים, אמר לנו מורי האר"י זכורנו לחיי העולם הבא דספר 'ברית מנוחה' הוא אמיתי וחברו חכם גדול בתורה ובחכמה ונאמן רוח, וכיסה את דבריו בעומק, ונעשה על פי נשמת צדיק אחד קדמון שנגלה אליו אליהו ז"ל ולמדו. והרמ"ק כתב בספרו 'פרדס רימונים' עוד נביא ראייה מספר 'ברית מנוחה' והוא ספר נחמד בביאור עשר נקודות משם בן ד', ומתוך דבריו נראה ודאי היותם דברי קבלה מפה אל פה או מפי מלאך, שאינם דברים מושגים ברוב עיון או דקות שכל אלא השגה נפלאה קרוב אל רוח הקודש. (שער כ"ח, שער הנקודות פרק א)

ויצא יעקב מבאר שבע ויגף חרנה. (כ"ה) ס"ת 'ארבע' לומר שסוף יציאתו זאת לישא ד' נשים. ואותיות ארבע לא בא כסדרן לומר כי בערבוב נשאן, דהיינו רחל שהיתה ראויה לו איחרה לו לקוחיה, וכן אח"כ השפחות בהיפוך, תחילה שפחת רחל הנשואה באחרונה ואח"כ שפחת לאה הנשואה ראשונה. **פרשה זו סתומה** – מפני שהיה צריך להדר אחר אשה ולעבוד זולתו מה שלא נאה לכמותו שמהדרין ומביאין אחריו בית והון ואשה משפלת למדרגתו. (פנחס רזא) ולפי שלא נודע יציאתו שהרי היה מוטמן בבית עבר י"ד שנה לאחר שנתברך לכך הפרשה סתומה. **ויצא יעקב מבאר שבע** בגימטריא 'לארבע עשרה שנה' (1233). **יעקב מבאר שבע** ס"ת **עבר. מבאר שבע** יש בו אותיות 'ארבע עשרה עבר'. (הרוקח)

ויעש יעקב כן וימלא שבע את ויתן לו את רחל בתו לו לאשה. (כ"ט) **שאלה** – כיצד נשא יעקב שתי אחיות בחייהן והרי האבות קיימו את כל התורה כולה. וכתוב (ויקרא יח יח) **ואשה אל אחתה לא תקח**. ויעקב אמר (ל"ב ה) **עם לכן ערתי**. פרש"י – **ותר"י** ג' מצות שמרתי.

תשובה – אמרו רז"ל (יבמות כ"ב) **גר שנתגייר קטן שנולד דמי**, רחל ולא התגיירו וממילא לא היו נחשבות אחיות מדין תורה ומותר היה ליעקב לשאת את שתיהן. **א"נ** לאה ורחל היו אחיות משתי נשים שונות, וגוי אין בניו מתייחסים אלא אחר האם, כדנפקא לן **מפי יסיר את בנה מאחרי** (דברים ז ד) ולכך הותרו ליעקב. (החוקני) **א"נ** קודם מתן התורה עיקר ההקפדה של האבות על קיום המצוות היה בארץ ישראל, ואילו יעקב נשא את שתי האחיות בחרן שבארם נהרים. ואכן זמן קצר לאחר ששב לארץ, מתה רחל, אשתו השנייה. (הרמב"ן ויקרא יח כה, הראב"ע) **א"נ** עניין זה שהאבות קיימו את כל התורה כולה גם קודם מתן תורה זוהי חומרא בלבד שקיבלו על עצמם, ודבר ברור הוא שחומרא אינה יכולה לדחות חיוב מעיקר הדין. שבני נח קיבלו על עצמם לקיים את דיבורם, ולכן חומרא זו של יעקב לקיים את כל התורה אינו דוחה את חיובו לקיים את הבטחתו לרחל, ולכן נשא ב' אחיות. (לקושי שיחות ח"ה עמוד 141) **א"נ** מאחר שלא נצטוו האבות על התורה אע"פ שידעו ברוח הקודש מה שהיו רוצים היו מקיימים, ומה שהיו רוצים היו מניחים. (דעת זקנים לו לה) **א"נ** יעקב אבינו נשא שתי אחיות ע"פ הדיבור. (גור אריה, יפה תואר) וכ"כ האור החיים – ומה גם אם נאמר שהיו עושים על פי הדיבור, כי האבות נביאים היו, וה' אמר להם לעשות כן. גם יאמן יעקב שעשה מעשה על פי נבואתו שיכול לישא ב' אחיות לפי שעה – לא שיעקר איסור ב' אחיות. (בראשית מט ג) **א"נ** כיוון שהאבות לא היו מחויבים מצד הדין בקיום המצוות, לכן כשהשיג יעקב אבינו ע"ה, שלפי שורש נשמתו יגרום תיקונים גדולים בכוחות ועולמות העליונים אם ישא את שתי האחיות הללו רחל ולא, והמה יבנו שתיהן את בית ישראל, יגע כמה יגיעות ועבודות להשיגם שינשאו לו. (נפש החיים שער א פרק כא) **א"נ** מן הדין רחל התקדשה לו תחלה בשכר עבודת שבע השנים, ואח"כ נתקדשה לו לאה בקידושי ביאה, ואילו היה מגרש אחת מהן לא היה יכול לקיים דבר שעתידיה התורה לאסור שהרי השניה הייתה אחות גרושתו, וכיון שאבינו צויה לו לשאת אשה מבנות לבן, אי אפשר היה לו לעבור על ציווי אביו. כיון ששתיהן היו מקודשות לו ושתייהן ודאי אי אפשר היה לו לגרש (חידושי אגדות סנהדרין יט א, הדר התורה)

ויחלם והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי א-להים עלים ויורדים בו. (כ"ז)

שאלה – למה הראו לו בחלום מלאכים עולים ויורדים, איזה צורך יש לו בזה בחלום, ועיקר החלום הוא הבטחת השי"ת **הארץ אשר אתה שכב עליה לך אתננה ויגורעך**. **והנה זרעך כעפר הארץ וגו' ושמרתיה בכל אשר תלך וגו'**.

תשובה – אמרו חז"ל (סנהדרין ל א) **דברי תלומות לא מעלין ולא מורידין**. ועוד אמרו (ברכות נה א) אין חלום בלא דברים בטלין. **כשם שאי אפשר לבר בלא תבן, כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים**. אמר רבי **ברכה**: חלום, אף על פי שמקצתו מתקיים – פולו אינו מתקיים. הטעם שהראו לו מלאכים עולים ויורדים לרמז לו שהחלום הזה הוא חזיון נבואי ואינו דומה לשאר החלומות כי דברי חלומות קי"ל לא מעלין ולא מורידין והראו לו עלים ויורדים להורות שאינו דברי חלומות רק נבואה. (אגרא דלה) **ויחלם** ובסוף כתיב **וייקץ יעקב משנתו ולא כתיב 'והנה חלום'**, שלא היה חלום אלא נבואה גמורה. (מנחה בלילה) ובמדרש (פדר"א פל"ה) הראהו הקב"ה ארבע מלכיות מושלן ואובדן והראהו שר מלכות בבל עולה שבעים עוקים (שליש) ויורד, והראהו שר מלכות מדי עולה חמשים ושנים עוקים ויורד. והראהו שר מלכות יון עולה מאה ושמונים עוקים ויורד. והראהו שר מלכות אדום עולה ואינו יורד ואומר (ישעיה יד ד) **אעלה על במותי עב אדמה לעליון**. אמר לו יעקב (ישעיה יד טו) **אף אל שאול תורד אל ירקתי בור**. אמר לו הקב"ה (עובדיה ד א) **אם תגביה פנשר ואם בין כוכבים שים קנף משם אוריך נאם י-הנה**. דהיינו שהקב"ה הבטיחו שבעצמו יורידו.

עוד רמזים בחלומו של יעקב

ענין הסולם מורה על העולם והמושלים בו שהם בבחינת עולה ויורד, כי הרשע הוא עולה בו מענג עצמו בתאוות העולם הזה ונגד זה יורדת נשמתו לדיוּטא תחתונה, והצדיק הוא להיפך יורד מהעולם ומתאוותיו ומניח אותם ועולה במעלות הסולם להשיג את העולם הבא, וזה מה שאמר **והנה מלאכי א-להים עלים** היינו הצדיקים עולים לעוה"ב **ויורדים** מתאוות העוה"ו, אך ע"י שמונעים עצמם מתענוגים היה מקום לחוש אולי יחלשו ויחלו, לזה הראה לו **והנה י-הנה נצב עליו פרש"י** - לְשִׁמּוֹר.

ועוד רמז – מה שנאמר (קהלת א יח) **ויסוּף דעת יוסיף מכאוב**, דכל מה שאדם מוסיף ידיעה בתורת ה', הוא יודע כמה הוא רחוק ממנה, וזהו שאמר **והנה סלם מצב ארצה**. אמרו במד"ר (פר' סו יב) **והנה סלם זה סיני, סלם בגימטריא 'סיני' (130)**, והוא רמז לתורה, **מצב ארצה** שנתנה לבני אדם, אבל **וראשו מגיע השמימה** שהיא מלאה סתרים (סודות) עד גבהי השמים מעשה מרכבה, **והנה מלאכי א-להים עלים** ומשיגים מקצתה, אבל **ויורדים בו** כי ע"י השגתם ישיכילו וידעו כי נעלמה מהם.

וגם רמז – על דרך שאמרו רז"ל (עירובין יג ב) שְׁקַל הַמְשָׁפִיל עֲצָמוֹ - הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְגַבְיָהוּ, וְזֶה מֵה שֶׁרָמַז וְהֵנָּה מְלֻאכֵי אֱ-לֹהִים עֲלֵימָם מְשׁוּם דְּוִירָדִים בּוֹ שֶׁמְשַׁפְּלִים אֶת עַצְמָם, וּמְשׁוּם הַכִּי זֹכִים לְתוֹרָה, וְאִמְרִינָן (תענית א) לְמָה נִמְשָׁלוּ דְבָרֵי תוֹרָה לְמִים, דְּכַתְיִב (ישעיה נה א): 'הוּי כְּלָ צָמָא לְכוּ לְמִים', לומר לך: מֵה מִים מְנִיחִין מְקוֹם גְּבוּהַ וְהוֹלְכִין לְמְקוֹם נְמוּךְ, אֵף דְּבָרֵי תוֹרָה אֵין מְתַקְּנִין אֵלָּא בְּמֵי שְׂדַעְתוֹ שְׁפָלָה. כְּתִב הִילְקוּשׁ רַאוּבֵנִי (אזת מה) וְהֵנָּה לִ-הֵהָ צָבַע עָלָיו ר"ת עֲנִיו (אמרות ה) **שְׁלֵם** בְּגִימַטְרִיא 'סִינֵי' (130) וְאִתּוֹת 'לִמֵּס' הֵינּוּ שֶׁאֵם יִתְעַסְקוּ בְּתוֹרָה שְׂנִיתָנָה בְּסִינֵי שְׁפִיר וְאֵם יַעֲזֹבוּ תוֹרָה גְלוּת לְמַס כְּמִשָּׁה (ירמיה ט יב) **עַל עֲזָבָם אֵת תוֹרָתִי**. וְאִמְרוּ בְּתַנָּא דְּבֵי אֵלֵיהּ (כסא רחמים על אבות דרבי נתן ל א) כֹּל הַחֲרַבְנוֹת וְכֹל הַצְרוֹת הַבָּאוֹת לְכֹלל יִשְׂרָאֵל אוֹ לְפִרְטֵי, הַכֹּל בְּעוֹן בִּיטוּל תוֹרָה שְׂנֵאמֵר (מיכה א ה) **כִּפְשַׁע יַעֲקֹב כָּל זֹאת**. (פני דוד)

חִידָה בְּפִרְשָׁה

בְּאִיזָה מְקָרָה בְּעֵלִיהּ לְתוֹרָה רָאוּי לְקָרוֹא יַעֲמוּד פְּלוּנֵי בֵן שֶׁם סָבוּ וְלֹא בְשֵׁם שֶׁל אָבִיו אוֹ אִמּוֹ . וְהִרְאִיהּ לְכַךְ מִהֲפִרְשָׁה. **תְּשׁוּבָה** – מְצִינּוּ אֲצִל יַעֲקֹב אֲבִינוּ שֶׁשָּׂאֵל (כט ה) **הִידְעָתֶם אֵת לִבְּךָ בֶן נְחֹר**. אִמְרוּ חֲז"ל הִיהָ רָאוּי לומר לְכֹן בֶּן בְּתוּאֵל אֲבֵל בְּנֵי בְנֵים הָרִי הֵם כְּבָנִים, לְפִי שֶׁנְּחֹר אֲחֵי אֲבָרָהם הִיהָ אִישׁ הַשֵּׁם וְהַמַּעֲלָה וְלֹא הִיהָ לְבֵן נֹדַע בְּאֵרֶץ בְּשֵׁם בְּתוּאֵל אֲבִיו כִּי הִיהָ אָדָם גָּרוּעַ וְעֵלֵךְ הַצָּרֶךְ לומר בֶּן נְחֹר. (רבינו בחיי) כְּתִב הֲרַמ"א (בשם תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן נ"א וְסִפְרֵי הַסִּידִים) וְמִי שֶׁאֲבִיו מוֹמֵר לְעִבּוּד כּוֹכָבִים קוֹרִין אוֹתוֹ בְּשֵׁם אָבִיו אֲבִיו אֲבֵל לֹא בְשֵׁמוֹ לְבַד שְׂלֹא לְבִישׁוֹ בְּרַבִּים. **א"נ** מֵה רָאָה יַעֲקֹב לְקָרוֹא כֵּן בֶּן נְחֹר, הֲלֹא אֲבִיו בְּתוּאֵל הִיהָ – לְפִי שֶׁיַּעֲקֹב יָדַע כִּי לְבֵן הוּא רִשְׁעִי, וּבְהִזְכִּירוֹ אֵת שְׁמוֹ מִן הָרָאוּי לְקַלְלוֹ, דְּהִנֵּה דְרָשׁוּ חֲז"ל (ילקוט שְׁמֵי תַתְּקַמ"ו) א"ר יַצְחָק כֹּל מִי שֶׁמְזַכֵּר הַצְדִּיק וְאִינוּ מְבָרְכוֹ עוֹבֵר בְּעֵשָׂה שְׂנֵאמֵר (משלי י ז) **זָכַר צְדִיק לְבָרְכָהּ**, וְכֹל מִי שֶׁמְזַכֵּר הַרְשָׁע וְאִינוּ מְקַלְלוֹ עוֹבֵר בְּעֵשָׂה שְׂנֵאמֵר **וְשֵׁם רִשְׁעִים יִרְקֵב**. אֵךְ כִּיצַד יַעֲשֶׂה זֹאת בְּפָנֵי עַם וְעֵדָה מְמַכְרֵיו שֶׁל לְבֵן, עַל כֵּן נִתְחַכֵּם וְקַלְלוֹ בְּדֶרֶךְ רִמְזוֹ **בֶּן נְחֹר** רָאוּי הוּא לְנְחֹר, שֶׁהִיא מִיתָה גָרוּעָה, כְּמֵאֲמַרְם חֲז"ל (פסחים מט ב) עַם הָאָרֶץ שֶׁהוּא רִשְׁעִי וְרוֹדֵף אֵת הָעֲרֹמָה (הֵינּוּ רָאוּי) לְנוֹחָרוֹ. וְזֶהוּ כּוֹנְנָתוֹ **בֶּן נְחֹר**. אֵךְ יִדִּיד **לְבֵן** וּמְכָרֵיו הֵבִינוּ שֶׁהוּא מְתַכוּוֹן לְסָבוֹ, נְחֹר אֲבִיו שֶׁל בְּתוּאֵל וְכֵךְ יֵצֵא יְדֵי חוֹבַת כּוֹלָם. (עוד יוסף חי – דרשות) **כְּתִב הֲרַמְב"ם** (הל' מַמְרִים פ"ה ה"א) אֲפִילוֹ הִיהָ אֲבִיו רִשְׁעִי וְבַעַל עֲבִירוֹת מְכַבְּדוֹ וּמְתִירָא מִמֶּנּוּ, לְכַךְ הִזְכִּיר אֵת נְחֹר שְׂלֹא הִיהָ כֹּה רִשְׁעִי. (תְּפָאֶרֶת יְהוֹנָתָן)

עַם הָאָרֶץ מוֹתֵר לְנוֹחָרוֹ בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים שֶׁחָל לְהִיּוֹת בְּשַׁבָּת (פסחים מט ב) שְׁקֻדּוֹשׁוֹ יִתִּירָה וְהוּא יוֹם הַמִּיּוּחָד לְתְּשׁוּבָה וְיִתֵּר מְכַל יְמוֹת הַשָּׁנָה וְיִשׁ בּוֹ סִיוַע לְאָדָם מְכַח הָאֲרֵרַת עַצְמוֹ שֶׁל יוֹם לְקַבְּלַת הַתְּשׁוּבָה, עַם כֹּל זֶה אֵין תְּקוּהָ שׁוֹהָ הָעַם הָאָרֶץ יִחְזוּר בְּתְּשׁוּבָה וְלִכֵּן אֵין תְּקֵנָה אֵל חֶלֶק הַטוֹב שְׁבוּ אֵלָּא עַל יְדֵי הַתִּירָה שְׁצָרִיק לְעִשׂוֹת כּוֹנְנוֹת יְחִידוֹת אֲשֶׁר עַל יָדָם יִמְשָׁךְ וְיִסְלַק חַיּוֹת הַקְּדוּשׁ שֶׁל חֶלֶק הַטוֹב שִׁישׁ בְּקָרְבוֹ. (בן יהוידע שם) **מוֹתֵר לְנוֹחָרוֹ** - וְלֹא קָאָמֵר מוֹתֵר לְהוֹרוֹג כֹּל שְׁכוּנוֹ בִּזְהַר שֶׁהַנְּחִירָה הַשְּׁחִיטָה הוּא רִמְזוֹ לְנִטְיֵלַת דָּם בְּמְקוֹם בֵּית הַשְּׁחִיטָה וְר"ל שְׁמוֹתָר לְבִישׁוֹ וְלִטְוֹל דָּמוֹ כְּדֵאֲמַרְיָנָן אֲזַל סוּמְקָא וְאִתֵּי חִירוּא. (הִידוּשֵׁי אֲגוּדוֹת שֶׁם) **פִּירֵשׁ רַבִּינוּ הָאֲרִיז"ל** שֶׁעַמִּי הָאָרֶץ פּוֹגְמִים בְּעֵשִׂיָה וְאִינוּ כֹּל כֵּךְ חָמוּר, אֵךְ בְּשַׁבַּת הַדַּעְשִׂיָה עוֹלָה לְמַעֲלָה וְהַעוֹלָמוֹת נִקְשָׁרִים יַחַד אֵף עַם הָאָרֶץ כְּשֶׁחוּטָא בְּשַׁבַּת פּוֹגֵם עַד הָאֲצִילוֹת עַכ"ד קִדְשׁוֹ. וְאִמְרוּ בִּירוּשָׁלַיִם דַּיִמַּת שַׁבַּת עַל הָעַם הָאָרֶץ וְאִינוּ מְשַׁקֵּר בְּשַׁבַּת. דְּנִשְׁמַתִּיהָ חֲזִי דְּפָגְמוֹ בְּשַׁבַּת גְּדוֹל יִתֵּר מְאֹד וְאִימַת שַׁבַּת עָלָיו וְאִינוּ מְשַׁקֵּר. (פְּתַח עֵינַיִם שֶׁם)

וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֵת קָלוֹ וַיִּבְרָךְ. (כט יא)

שָׂאָה – אֲבָרָהם אֲבִינוּ ע"ה אִמֵּר (בְּרַאשִׁית יב יא) **הֵנָּה נָא יְדַעְתִּי כִּי אִשָּׁה יִפֶּת מְרָאָה אֵת**. פִּרְש"י - עַד עַכְשָׁיו לֹא הִפִּיר בְּהַ מְתוּךְ צְנִיעוּת שְׁבִשְׁנֵיהֶם, וְעַכְשָׁיו הִפִּיר בְּהַ עַל יְדֵי מַעְשָׂהָ. כִּיצַד נִישַׁק יַעֲקֹב אֲבִינוּ ע"ה אֵת רַחֵל וְמָה הִיתָה כּוֹנְנָתוֹ בִּזְהַר. וְכְתִב הֲרַמְב"ם (אִיסוּרֵי בִיאָה פכ"א ה"ו) הַמְּחַבֵּק אַחַת מִן הָעֲרִיּוֹת שֶׁאֵין לָבוֹ שֶׁל אָדָם נֹקְפוֹ עֲלֵיהָ וְלֹא שֶׁנִּישַׁק לְאַחַת מֵהֶן אֵע"פ שֶׁאֵין שֵׁם תְּאוּהָ וְלֹא הִנָּה כֹּלל הָרִי זֶה מְגוּנָה בְּיִתְרָה וְדַבַּר אֲסוּר הוּא וּמַעֲשֵׂה טְפִישִׁים הוּא שֶׁאֵין קָרִיבִין לְעֵרְוָה כֹּלל בֵּין גְּדוּלָה בֵּין קִטְנָה חוּץ מֵהֵאֵם לְבָנָה וְהָאֵב לְבָתוֹ.

תְּשׁוּבָה – בְּכֹל מְצוּוֹת שְׁבִתוֹרָה מְצוּהָ לְהִדְרָא אַחַר הַיְדוּר הַמְצוּהָ בְּיוֹפֵי כֹל מֵה דֹאֲפִשֵׁר, דְּכַתְיִב (שְׁמוֹת טו ב) **זֶה אֵלֵי וְאֲנִי הִתְנַחֵּה לְפָנָיו בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה לְפָנָיו** סוֹפָה נְאֻהָ, וְלִקְוֹלֵב נְאֻהָ (שְׁבַח קִלָּג ב) וְהִנֵּה בּוֹדָאֵי לֹא נִשְׁתַּנִּית מְצוּהָ זֶה כִּי גַם הָאִשָּׁה חֲפִץ שֶׁל מְצוּהָ, וּמֵהֲרָאוּי לְהִדְרָא אַחַר יוֹפֵי הַמְצוּהָ כֹּל מֵה דֹאֲפִשֵׁר, רַק בְּמְצוּהָ זֶה כְּרוּךְ יֵצֵא אַחַר הַחֲטָא שֶׁל אָדָם הָרַאשׁוֹן וְלְתַאוּהָ חוֹמְרִית יִבְקֵשׁ הָאָדָם בְּהִיתֵר וּבִאִיסוּר, אֲבוֹת הָעוֹלָם הִיוּ תִּיקוּנוֹ שֶׁל אֲדָה"ר וּבִיטְלוּ הַיֵּצֵא"ר מְגוּפָם, וְהִיהָ אֲצִלָּן עֵינֵי הַמְצוּהָ הַזֹּאת כְּתַפְלִין וְצִיצִית וְאִתְרוּג כְּעֵינֵי אֲדָה"ר קוֹדֵם הַחֲטָא (בְּרַאשִׁית ב כה) וַיִּהְיֶה שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ. כְּאֲשֶׁר רַצָּה לְבָדוּק אֵת רַחֵל יִפֶּת תוֹאֵר חֲפִץ שֶׁל מְצוּהָ הַמְצַטְרַכָּה לוֹ מֵהוֹדֵר בְּיוֹפֵי, וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל לְעֵין כֹּל רֹאֵה בְּאֵין בּוֹשֶׁת, כְּדִמְיוֹן הַנוֹשֵׁק חֲפִץ שֶׁל מְצוּהָ. מֵה שֶׁאֲבוֹת הָעוֹלָם הִדְרוּ אַחַר יוֹפֵי הַמְצוּהָ וְלֹא לְשׁוּם תְּאוּהָ. (דַּרְךְ פְּקוּדֵי, מ"ע א חֶלֶק הַמְּחַשְׁבָה אוֹת כ, לְרַבִּי צְבִי אֵלִימֶלֶךְ שְׁפִירָא מְדִינָב) **כְּתִב רַבִּינוּ בְּחַיִּי** – רַחֵל הִיתָה קִטְנָה וְלֹא הִיתָה רָאוּיָה לְהִתְחַתֵּן, אוֹ נִאֲמַר שֶׁהַנְּשִׁיקָה הַזֹּאת הִיתָה נְשִׁיקַת הָרַאשׁ אוֹ הַכְּתָף, כִּי לֹא אִמֵּר הַכְּתוּב בְּפִי רַחֵל. **כְּתִב הַמְּלַבֵּי"ם** – וְלֹא הִיהָ נְשִׁיקָה שֶׁל תְּפִלוֹת, כִּי נִשָּׂא קוֹלוֹ וַיִּבְרָךְ, וּפִירֵשׁ ה'כְּתִב וְהַקְּבִלָה' וְטַעַם וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל שֶׁהִתְחַבֵּר עִמָּה בְּמַחְשַׁבְתּוֹ וּרְצוֹנוֹ. רָאָה שֶׁהִיתָה נְאוּתָהּ לוֹ כִּי שֵׁם יַעֲקֹב וְרַחֵל בְּמֵאֲזוּנִים יִשָּׂאוּ יַחַד ז' ז'. הֵינּוּ יַעֲקֹב רַחֵל' בְּגִימַטְרִיא 420 זֶה מִתְחַלֵּק בְּמַסְפֵּר 7 = 60. (חֻמַּת אֲנָךְ)

וַיֹּאמֶר לוֹ לְכֹן אֵךְ עַצְמִי וּבְשָׂרֵי אֵתָה וַיִּשְׁבַּע עִמּוֹ חֲדָשׁ יָמִים. (כט יד)

שָׂאָה – כִּיצַד נִכְנַס יַעֲקֹב בְּבֵית לְבָן וְהִתְפַּיִם בְּבִיתוֹ, וְאִילוֹ אֲצִל אֲלִיעֶזֶר כְּתִיב (כד לא) **וַאֲנָכִי פְנִיתִי וּמְקוֹם לְגַמְלִים**. פִּרְש"י - מְעַבְדוֹת אֲלִילִים (כ"ב) תְּרַגְמוּ יוֹנָתָן, וְאֲנָא פְנִיתִי בִּיתָא מְפּוֹלְחָנָא נּוֹכְרָאָה, וְאִמְרוּ חֲז"ל שֶׁהַגְּמִלִים שֶׁל אֲבָרָהם אֵע"ה לֹא רָצוּ לְהִיכַסֵּם עַד שֶׁפִּינָה הָעֲבוּדָה זָרָה. **תְּשׁוּבָה** – יַעֲקֹב רָצָה לְבָדוּק אֵת רַחֵל וְלֹא אֵם עוֹבְדִים לָהֶם וְמָה מַעֲשִׂיהֶם, וּבַחֲדוּשׁ אַחַד רָאָה הַכֹּל וּפִירֵשׁ מִמֶּנּוּ שֶׁנֵּא"ר (כט יד) **וַיִּשְׁבַּע עִמּוֹ חֲדָשׁ יָמִים**. (מוֹשֵׁב זִקְנִים) **וְמָה הֵם הַתְּרַפִּים** שׁוֹחֲטִין אוֹתָן בְּכוֹר וּמוֹלְחִין אֵת רֵאשׁוֹ וּמוֹלְחִין אוֹתוֹ בְּמַלְחָה וּבְשִׁמְן טוֹב וְכוּתְבִין עַל טַס זֶהב שֶׁם רוּחַ טוֹמָאָה וּמְנִיחִין אוֹתוֹ בְּכַר וּמְדַלִּיקִין נְרוֹת לְפָנָיו וּמְשַׁתְּחוּיָן לוֹ וְהוּא מְדַבֵּר עִמָּהּ וּמְנִיין שֶׁהַתְּרַפִּים מְדַבְּרִים שְׂנֵאמֵר (זְכַרְיָה יב) **כִּי הַתְּרַפִּים דְּבָרוּ אֲנִי**. (פְּרָקִי דְּר"א פל"ו)

וַיֹּאמֶר לְכֹן טוֹב תִּמֵּי אֵתָה לָךְ מִתְמִי אֵתָה לְאִישׁ אַחַר שְׂבָה עֲמִדִי. וַיַּעֲבֵד יַעֲקֹב בְּרַחֵל (בְּרַאשִׁית כט יט-כ) ר"ת **'מֵאֵל עֲשׂוֹ'**. לומר טוב לתת לך מלעשו הנקרא 'אחר' שאין לו שם ולא כתב ולשון, כי אם מאומה אחרת - **וְלֹא שֵׁם לוֹ עַל פְּנֵי חוּצֵי**. (איוב יח ז), **וְלֹא שֵׁם לוֹ** בְּגִימַטְרִיא 'עֲשׂוֹ'. והוא נקרא חזיר **יִכְרַסְמִינָה חֲזִיר מְלִיץ** (תהלים פ יד), וחזיר נקרא 'דבר אחר'. דאמרין (קידושין מט ב) הֵאֵי מֵאֵן דְּעֵבִיד מִילְתָּא - מִי שְׁעוּשָׂה דְּבַר הַקְּזָה לִיטְעוּם מִיָּדִי וְהִדְרָא לִיפּוֹק שִׁיטְעָם מִשְׁהוּ וְאַחַר כֵּךְ יֵצֵא הַחוּצָה. דָּאֵי לֹא טַעִים מִיָּדִי, אֵי פִּגְעַ בְּזָבְרָא אַחַר פִּרְש"י 'חֲזִירוֹ' קִשְׁיָה לְדָבָר אַחַר צְרַעַת שֶׁהַחֲזִירִים מְנוּגְעִים הֵם כְּדֵאֲמַרְיָנָן עֲשָׂרָה קָפִים נְגַעִים יִרְדּוּ לְעוֹלָם, תְּשַׁעָה נְטִלוֹ חֲזִירִים. (סִפְרֵי גִימַטְרִיאוֹת לְרַבִּינוּ יְהוּדָה הַחֲסִיד) **לְכֹן בְּרַמְאוֹת רִמְזוֹ לוֹ שְׂדַעְתוֹ לְרַמּוֹתוֹ** - שְׁהִיָּה הַפֵּל אוֹמְרִים: שְׁנֵי בְנֵים לְרַבְּקָה וְשְׁתֵּי בְנוֹת לְלֵבָן, הַגְּדוּלָה לְגְדוּלָה וְהַקְּטָנָה לְקִטְנָן (ב"ר ע טז) וְרִמְזוֹ לוֹ לְבֵן כִּי מְדַרְךְ אֵרֶץ רַחֵל יַעֲשׂוּ שֶׁהוּא הַקֶּטֶן עִתָּה שְׂמִכְרָה הַבְּכוּרָה וְזֹאת אֵינָה שֶׁלךְ כִּי לֹאֵה לךְ יֵאָתָה. אֲמַנָּם עִתָּה שְׂרַצִּית רַחֵל טוֹב תִּמֵּי אֵתָה לָךְ מִתְמִי אֵתָה לְאִישׁ 'אֲחֵר' מִסְט"א עֲשׂוּ כִי גַם זֹאת שֶׁל עֲשׂוֹ אֲתַנְנָה לךְ. אֲבֵל עַל הַגְּדוּלָה אֵין אוֹמֵר וְאֵין דְּבָרִים שֶׁהִיא שֶׁלךְ. **שְׂבָה עֲמִדִי** אֵין יִשִּׁיבָה אֵלָּא עַכְבָּה שֶׁתִּתְעַכֵּב עוֹד שְׁבַע שָׁנִים, וְז"ש לוֹ **לֹא יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקְוָמוֹנוֹ לְתַת הַצְּעִירָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה** כְּלוֹמֵר הַבְּכִירָה כְּבֵר הִיתָה לךְ וְמָה שֶׁעַסְקָנוּ עַל רַחֵל הִיהָ דְּבַר נוֹסֵף עַל הַגְּדוּלָה כְּמוֹ שְׂרַמְזוֹתֵי לךְ וְלִכֵּן **מְלֵא שְׂבָע זֹאת** וכו'. (פני דוד)

וַיֹּאמֶר אֲעֲבָדְךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתָהּ הַקְּטָנָה. וַיִּהְיֶה בְּעֵינָיו כִּימִים אֶחָדִים וְגו'. (כט יח-כ)

שָׂאָה – מֵה הַטַּעַם שֶׁנִּשְׁבַּע יַעֲקֹב לְקוֹאָ שְׁבַע שָׁנִים, כִּיצַד יָמִים אַחָדִים שְׂאֵמְרָה לוֹ אִמּוֹ נִהְיִי שְׁבַע שָׁנִים. **תְּשׁוּבָה** – יָמִים הֵינּוּ שְׁנֵה כְּעֵינֵי יָמִים תְּהִיָה גְּאֻלְתוֹ (ויקרא כה כט) וְאַחָדִים הֵינּוּ שְׁבַתוֹת שֶׁאֵין לָהֶם בֵּן זֹוג כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ רז"ל (ב"ר יא ה) תְּנִי ר"ש בֵּן יוֹחָאֵי: אִמְרָה שְׁבַת לְפָנֵי הַקָּב"ה 'רַבְשָׁ"ע לְכוּלְךָ יֵשׁ בֵּן זֹוג, וְלִי אֵין בֵּן זֹוג', א"ל הַקָּב"ה 'נִכְנַסֵּת יִשְׂרָאֵל הִיא בֵּן זֹוג'. הִנֵּה רַבְקָה אִמְרָה לוֹ שִׁישַׁב שֵׁם יָמִים אֶחָדִים הֵינּוּ שְׁנֵה שְׁלִימָה שֶׁל שְׁבַתוֹת, וְזֶה אֵי אֲפִשֵׁר כִּי אֵם ב'ז' שָׁנִים. (בְּנֵי יִשְׁשַׁכָּר רֵאשׁ חֹדֶשׁ מֵאֲמַר ב אוֹת ה) הֵינּוּ כְּאֲשֶׁר מְחַשְׁבִים אֵת הַשְּׁבַתוֹת הַחֲלוּת בְּמַהֲלַךְ שְׁבַע שָׁנִים, הָרִי ש'1/7 מִתּוֹךְ שְׁבַע שָׁנִים, וְזֶה שְׁנֵה שְׁלִימָה (עַץ חַיִּים) א"נ הַטַּעַם שֶׁאִמֵּר **שְׁבַע שָׁנִים** כִּי אוֹלֵי קִטְנָה הִיתָה וְלֹא הִיתָה רָאוּיָה לְאִישׁ עַד אַחַר ז' שָׁנִים. (הַטוֹר) א"נ לְפִי שְׁבַע שָׁנִים הָאֲשׁוּנוֹת לְשַׁבַּת יַעֲקֹב בְּאֵרֶם הִיהָ שְׂרׁוּי בְּכַחַד פִּן יִרְדּוּף אַחֲרָיו עֲשׂוּ וְיִהְיֶה בְּבֵית לְבָן. וְרַבְקָה אִמְרָה לוֹ (כז מד) וַיִּשְׁבַּת עִמּוֹ יָמִים אֶחָדִים **עַד אֲשֶׁר תִּשׁוּב חַמַּת אֲחִיעֶזֶר**. וְחַשְׁבֵּי יַעֲקֹב שֶׁהַכוּוֹנָה הִיא שְׁבַע שָׁנִים שֶׁאֵי יוֹשֵׁב חַמַּת עֲשׂוּ מִמֶּנּוּ. וְלֹא רָצָה לְקַחַת אֵת רַחֵל בְּתוֹךְ הַזְּמָן הַזֶּה, וְכִבְרָ כְּתִב הֲרַמְב"ם (הל' דְּעוֹת פ"ה ה"ה) וְלֹא יִהְיֶה שְׁנֵיהֶם לֹא שְׁפּוֹרִים וְלֹא עֲצָלָנִים וְלֹא עֲצָבָנִים, וְלֹא אֶחָד מֵהֶן. וְבַה"ה הוֹסִיף, שְׁמִי שֶׁאִינוּ נֹזֵהר בִּזְהַר לֹא יִהְיֶה בְּנֵינוּ רָאוּיִין לְחַכְמָה וְלַחֲסִידוּת. לְפִיכֵךְ לֹא רָצָה יַעֲקֹב לְהַעֲמִיד תּוֹלְדוֹת כֹּל הַשְּׁבַע שָׁנִים שֶׁהִיא שְׂרׁוּי בְּכַחַד וְעַצְבָנוֹת. (אֲזַנִּים תּוֹרָה)

שְׁבַע שָׁנִים לְתוֹרָה, לְעִיתִים תְּהִיָה יוֹתֵר מִתְּשׁוּבָה אַחַת
הַתְּשׁוּבוֹת אֵינָם לְהַלְכָה לְמַעֲשֵׂה, הָעֲרֹת וְהָאֲרוֹת יִתְקַבְּלוּ בְּבִרְכָה
לְעִילוֹי נִשְׁמַת הַרַב חֲפֵץ בֶּן אֲסֵתֵר זצ"ל
לקבלת העלון במייל ניתן לפנות לכתובת ramnadlan018@gmail.com